

Vreme: 07.07.2026 09:51

Medij: bonitet.com

Link: <https://bonitet.com/zilenijalci-kako-je-ekonomska-sreca-stvorila-najmocniju-mikrogeneraciju-na-trzistu->

Autori: Redakcija

Teme: PriceWaterhouseCoopers (PWC)

Naslov: Zilenijalci: Kako je ekonomska sreća stvorila najmoćniju mikrogeneraciju na tržištu rada?

6196

Sada ne postoje samo mladi i stari, generacije i smena generacija. Sada je literatura prigrllila i "granične" generacije ili mikrogeneracije. Čemu to služi i otkud taj trend, tema je za raspravu, ali je nesumnjivo da veliku korist od ovakvih demografskih slika ima korporativni marketing. Prihvatite da postoje mikrogeneracije i razumećete da su ključni alat za [...] Sada ne postoje samo mladi i stari, generacije i smena generacija. Sada je literatura prigrllila i "granične" generacije ili mikrogeneracije. Čemu to služi i otkud taj trend, tema je za raspravu, ali je nesumnjivo da veliku korist od ovakvih demografskih slika ima korporativni marketing. Prihvatite da postoje mikrogeneracije i razumećete da su ključni alat za razumevanje dinamike savremenog tržišta rada. Trenutno se u fokusu globalnih analitičara nalazi demografska grupa pozicionirana između kasnih milenijalaca i rane generacije Z - takozvani zilenijalci (rođeni okvirno između 1993. i 1998. godine). Podaci pokazuju da ova grupa među zaposlenima trenutno ostvaruje značajnu prednost time što se transformišu u tehnološki "bilingvalnu" i ekonomski najproduktivniju snagu modernog poslovnog ambijenta. Fenomen tehnološkog bilingvizma U poslovnom svetu retko se govori o kognitivnoj prednosti koja proističe isključivo iz istorijskog tajminga odrastanja. Ta prednost se ogleda u sposobnosti paralelnog razmišljanja u dva tehnološka jezika: analognom (ili digitalnom) i naprednom pametnom/AI poretku. "Zilenijalci su specifično oblikovani: dovoljno su stari da pamte detinjstvo obeleženo "fizičkim" medijima, oflajn prijateljstvima i desktop računarima, a istovremeno dovoljno mladi da su u periodu najveće elastičnosti mozga usvojili pametne telefone, ekonomiju platformi i generativnu veštačku inteligenciju" piše psiholog Nik Lihtenberg za Fortune. Generacija Z bi da radi, ali ima problem sa menadžerima Istraživanja potvrđuju da se prefrontalni korteks ili deo mozga odgovoran za prilagođavanje, donošenje odluka i kontekstualno rezonovanje intenzivno razvija do sredine dvadesetih godina života. Sposobnost mozga da se reorganizuje usled spoljnih stimulusa, poznata kao plastičnost, donosi najveće benefite upravo onoj grupi koja se nalazi u razvojnog dobu od 12. do 25. godine u trenutku kada nastupa masovni tehnološki preokret. Na današnjem tržištu rada, gde se uspeh meri time ko je veštiji da usmerava i kritički preispituje alate veštačke inteligencije, "ova dvostruka fluentnost donosi merljivu ekonomsku vrednost" kako to formuliše Lihtenberg. Prema izveštaju Global AI Jobs Barometer konsultantske kuće PwC, zaposleni sa razvijenim AI veštinama danas ostvaruju čak 62% višu zaradu u odnosu na svoje vršnjake u istim zanimanjima na globalnom nivou. "Istovremeno, ulazne pozicije u sektorima gde je visoka izloženost veštačkoj inteligenciji čak sedam puta veća zahtevaju seniorske veštine poput kritičkog mišljenja i upravljanja odnosima sa klijentima" navode istraživači. Istorijski presedan Ovakav obrazac adaptacije već je viđen krajem prošlog veka sa takozvanim "ksenijalcima" (rođeni od 1977. do 1983. godine). Ta mikrogeneracija je odrasla u analognom svetu fiksnih telefona i ukoričenih enciklopedija, da bi u ranoj mladosti dočekala komercijalni internet. Rezultat su bili zaposleni koji su zadržali navike strukturiranog, analognog razmišljanja, ali su tečno ovladali digitalnim alatima. Oni su mogli da ocenjuju digitalni alat jer su se sećali sveta pre njegovog nastanka. Međutim, "tehnološki bilingvizam donosi karijernu prednost samo ukoliko ga ne poništi makroekonomska loša sreća u momentu stupanja na tržište rada. Ekonomski podaci o "ožiljcima na platama" nedvosmisleno pokazuju da diplomiranje tokom recesije stvara gubitke u zaradama koji traju deceniju ili duže" navodi psiholog. Čisti milenijalci (rođeni krajem 1980-ih i početkom 1990-ih) ušli su na tržište rada tokom Svetske ekonomske krize 2008. godine. Čista generacija Z (rođena početkom 2000-ih) suočila se sa tržištem koje je bilo paralizovano pandemijom koronavirusa. Zilenijalci su, s druge strane, prošli kroz ekonomske pukotine na talasu nesvakidašnje sreće. Najstariji među njima izgradili su prve stabilne karijerne pozicije neposredno pre izbijanja pandemijske krize. Izveštaj Resolution Foundation pokazuje da su zaposleni rođeni krajem 1990-ih u realnim iznosima zarađivali oko 12% više u svojoj 24. godini u poređenju sa generacijom rođenom deset godina ranije u istom životnom dobu. Finansijska stagnacija milenijalaca direktna je posledica lošeg tajminga ulaska u recesiono tržište, dok zilenijalci u fazi svog najvećeg karijernog rasta uspešno kapitalizuju ekonomske benefite, zaključuju istraživači. Sledeća bilingvalna smena: Dolazak generacije Alfa Dok poslovni svet analizira zilenijalce, na suprotnoj strani se formira sledeća bilingvalna grupa. To su pripadnici generacije Alfa, rođeni između 2010. i 2015. godine, koji trenutno sede u školskim klupama. Kada je ChatGPT javno lansiran krajem 2022. godine, najstariji pripadnici ove generacije imali su oko 12 godina. To znači da su proveli dovoljno vremena u svesnom obrazovnom procesu bez generativnih tekstualnih modela, a istovremeno su dovoljno mladi da te alate usvoje "pre nego što se njihove kognitivne i intelektualne navike u potpunosti kalcifikuju" kako je napisao Lihtenberg i dodaje: "Ovaj razvojni prozor za generaciju Alfa biće otvoren približno do 2035. godine. Grupe koje dolaze nakon njih biće potpuno AI-nativne, bez ikakvog sećanja na proces pisanja teksta ili rešavanja problema bez asistencije velikih jezičkih modela. To otvara rizik od specifične vrste kognitivne "monolingvalnosti", slične onoj sa kojom su se susreli digitalni nativci u poređenju sa ksenijalcima" navodi psiholog. Za savremene poslodavce i HR menadžere, psiholog šalje poruku: umesto pukog angažovanja "digitalno nativnih" kandidata, selekciju treba usmeriti ka

Vreme: 07.07.2026 09:51

Medij: bonitet.com

Link: <https://bonitet.com/zilenijalci-kako-je-ekonomska-sreca-stvorila-najmocniju-mikrogeneraciju-na-trzistu->

Autori: Redakcija

Teme: PriceWaterhouseCoopers (PWC)

Naslov: Zilenijalci: Kako je ekonomska sreća stvorila najmoćniju mikrogeneraciju na tržištu rada?

profesionalcima koji poseduju dvostruku fluentnost - sposobnost da razumeju šta tehnološki alat radi, ali i da artikulišu kako je proces rada izgledao pre nego što je taj alat implementiran. U eri automatizacije, upravo ta distanca i komparativna svest postaju najvažnija tržišna vrednost. Ko su 'zilenijalci'?

Vreme: 07.07.2026 11:51

Medij: alo.rs

Link: <https://www.alo.rs/vesti/drustvo/16837880/ko-je-odgovoran-za-uspeh-ai-projekta-kljuc-nije-samo-u->

Autori: Tamara Mišić

Teme: Deloitte

Naslov: Ko je odgovoran za uspeh AI projekta?

4514

Uvođenje veštačke inteligencije nije jedna odluka nego niz preduslova koji moraju da se poslože: strategija koja precizno zna šta rešava, podaci dovedeni u red pre nego što ih model vidi, platforma koja upravlja modelima i drži podatke pod vašom kontrolom, i infrastruktura na kojoj sve to pouzdano radi.

Presudno je da se taj niz vodi kao celina, od početka do kraja, a ne kao faze koje se predaju iz ruke u ruku. Gartner predviđa da će više od 40% projekata agentskog AI-ja biti otkazano do kraja 2027. godine, zbog eskalirajućih troškova, nejasne poslovne vrednosti i neadekvatnih kontrola rizika. Ako ta tri razloga pročitamo pažljivo, primetićemo da ni jedan nije tehnološki. Troškovi eskaliraju kada niko ne vidi celinu. Vrednost je nejasna kada tehnologija nije vezana za strategiju. Kontrola izmiče kada niko ne vlada modelima i podacima. Veštačka inteligencija, dakle, ne propada zato što ne radi. Propada zato što se najčešće uvodi samo jedna karika, a očekuje se rezultat celog lanca. Kako izgleda tipičan neuspeh Scenario se ponavlja toliko često da je postao obrazac a kada se ovakvi projekti analiziraju unazad, uzrok se skoro nikada ne nađe u nekoj od isporuka. Nađe se u pitanjima koja niko nije postavio. Ko prevodi strategiju u zahteve koje razvojni tim razume? Ko garantuje da model poštuje interne politike, ovlašćenja i limite, a ne samo tehničku specifikaciju? Pod čijom su kontrolom podaci dok rade u tuđem cloudu? U projektima sa više izvođača, upravo ta mesta ostaju nepokrivena sve dok ih prvi zastoj ne učini vidljivim. Rezultat je stanje koje industrija već zove čistište pilota. Demo oduševi upravu, pilot pokaže potencijal, a onda sistem nikada ne stigne u produkciju. Deloitte u svom istraživanju navodi dramatičan jaz u usvajanju tehnologije: dok 74% kompanija planira uvođenje AI agenata u naredne dve godine, trenutno ih u svakodnevnom radu koristi svega 11%. Taj jaz nije tehnološki, već predstavlja suštinsku razliku između kupovine alata i izgradnje kompleksnog, funkcionalnog sistema. Model nije sistem Većina neuspeha počinje istom pretpostavkom: da je AI proizvod koji se kupuje. Deo koji se kupuje, model, ujedno je i najlakši deo posla. Ali model nije sistem. Sistem je ono što nastane kada strategija zna šta traži, kada softver rešava stvaran problem konkretne industrije, kada AI platforma upravlja modelima tako da odgovaraju vašim pravilima, i kada sve to radi na temelju koji kontrolišete. Svaki od tih elemenata bez ostalih gubi smisao. Strategija koja nema izvršenje ne menja ništa u svakodnevnom radu. Softver koji nema upravljanje modelima znači da niko ne kontroliše šta model sme i sa kojim podacima, prema Deloitte-ovom istraživanju, takvu kontrolu ima tek jedan od pet lidera. A modeli na tuđoj infrastrukturi znače da vaši ugovori, finansije i podaci klizenata rade pod tuđim uslovima. Zato pitanje gde inteligencija fizički radi nije tehnička fusnota nego upravljačka odluka prvog reda. Suverenitet nad podacima je razlog zbog kog se ta odluka donosi a ekonomija razlog zbog kog se ne preispituje: troškovi vlasništva nad sopstvenom infrastrukturom su predvidivi, troškovi tuđe pretplate rastu sa upotrebom. Šta rade oni koji uspeju Kompanije koje stignu do produkcije rade tri stvari drugačije. Prvo, ne počinju od tehnologije nego od pitanja gde žele da odvedu biznis i šta im stoji na putu. AI adopciju tretiraju kao promenu kulture, ne kao IT projekat, i tu promenu prolaze zajedno sa svojim ljudima umesto da je delegiraju. Drugo, suverenitet tretiraju kao arhitektonsku odluku, ne kao naknadnu proveru usklađenosti. Sistem se od starta projektuje tako da modeli rade na infrastrukturi pod kontrolom organizacije, u sopstvenom okruženju, sa pristupom koji se odobrava po njenim pravilima. Time pre starta otpada čitava klasa rizika zbog koje se projekti kasnije gase. Treće, i najvažnije: projekat se vodi iz jedne tačke. Tržište je danas organizovano tako da se strategija, softver, modeli i infrastruktura nabavljaju od različitih vendora, i nijedan od tih učesnika po prirodi svog ugovora ne vidi celinu. Uspešne organizacije zato tu ulogu svesno uspostavljaju, projekat od strateške odluke do infrastrukture vodi se iz jedne tačke, koja se meri rezultatom, a ne isporukom faze. Gartnerovih 40% zato nije presuda veštačkoj inteligenciji. To je izmerena cena projekata bez vlasnika celine. Organizacije koje su to pitanje rešile pre starta biće na drugoj strani statistike: tamo gde AI nije eksperiment, nego deo svakodnevnog posla. Izvor: Egzakta

Vreme: 07.07.2026 11:41

Medij: bizportal.rs

Link: <https://bizportal.rs/biz-lifestyle/101069134/ko-je-odgovoran-za-uspeh-ai-projekta.html>

Autori: Nina Stojanović

Teme: Deloitte

Naslov: Ko je odgovoran za uspeh AI projekta?

4806

Biz Lifestyle

Uvođenje veštačke inteligencije nije jedna odluka nego niz preduslova koji moraju da se poslože: strategija koja precizno zna šta rešava, podaci dovedeni u red pre nego što ih model vidi, platforma koja upravlja modelima i drži podatke pod vašom kontrolom, i infrastruktura na kojoj sve to pouzdano radi.

Sljedeća vest

Presudno je da se taj niz vodi kao celina, od početka do kraja, a ne kao faze koje se predaju iz ruke u ruku.

Gartner predviđa da će više od 40 odsto projekata agentskog AI-ja biti otkazano do kraja 2027. godine, zbog eskalirajućih troškova, nejasne poslovne vrednosti i neadekvatnih kontrola rizika. Ako ta tri razloga pročitamo pažljivo, primetićemo da ni jedan nije tehnološki. Troškovi eskaliraju kada niko ne vidi celinu. Vrednost je nejasna kada tehnologija nije vezana za strategiju. Kontrola izmiče kada niko ne vlada modelima i podacima.

Veštačka inteligencija, dakle, ne propada zato što ne radi. Propada zato što se najčešće uvodi samo jedna karika, a očekuje se rezultat celog lanca.

Kako izgleda tipičan neuspeh AI projekta?

Scenario se ponavlja toliko često da je postao obrazac, a kada se ovakvi AI projekti analiziraju unazad, uzrok se skoro nikada ne nađe u nekoj od isporuka. Nađe se u pitanjima koja niko nije postavio.

Ko prevodi strategiju u zahteve koje razvojni tim razume? Ko garantuje da model poštuje interne politike, ovlašćenja i limite, a ne samo tehničku specifikaciju? Pod čijom su kontrolom podaci dok rade u tuđem cloudu? U projektima sa više izvođača, upravo ta mesta ostaju nepokrivena sve dok ih prvi zastoj ne učini vidljivim.

Rezultat je stanje koje industrija već zove čistilište pilota. Demo oduševi upravu, pilot pokaže potencijal, a onda sistem nikada ne stigne u produkciju.

Deloitte u svom istraživanju navodi dramatičan jaz u usvajanju tehnologije: dok 74% kompanija planira uvođenje AI agenata u naredne dve godine, trenutno ih u svakodnevnom radu koristi svega 11 odsto. Taj jaz nije tehnološki, već predstavlja suštinsku razliku između kupovine alata i izgradnje kompleksnog, funkcionalnog sistema.

AI model nije isto što i AI sistem

Većina neuspeha počinje istom pretpostavkom: da je AI proizvod koji se kupuje. Deo koji se kupuje, model, ujedno je i najlakši deo posla. Ali model nije sistem.

Sistem je ono što nastane kada strategija zna šta traži, kada softver rešava stvaran problem konkretne industrije, kada AI platforma upravlja modelima tako da odgovaraju vašim pravilima, i kada sve to radi na temelju koji kontrolišete.

Svaki od tih elemenata bez ostalih gubi smisao. Strategija koja nema izvršenje ne menja ništa u svakodnevnom radu. Softver koji nema upravljanje modelima znači da niko ne kontroliše šta model sme i sa kojim podacima, prema Deloitte-ovom istraživanju, takvu kontrolu ima tek jedan od pet lidera.

A modeli na tuđoj infrastrukturi znače da vaši ugovori, finansije i podaci klijenata rade pod tuđim uslovima. Zato pitanje gde inteligencija fizički radi nije tehnička fusnota nego upravljačka odluka prvog reda.

Suverenitet nad podacima je razlog zbog kog se ta odluka donosi, a ekonomija razlog zbog kog se ne preispituje: troškovi vlasništva nad sopstvenom infrastrukturu su predvidivi, troškovi tuđe preplate rastu sa upotrebom.

Kako izgleda uspešna implementacija AI projekta?

Kompanije koje stignu do produkcije rade tri stvari drugačije.

Prvo, ne počinju od tehnologije nego od pitanja gde žele da odvedu biznis i šta im stoji na putu. AI adaptaciju tretiraju kao promenu kulture, ne kao IT projekat, i tu promenu prolaze zajedno sa svojim ljudima umesto da je delegiraju.

Drugo, suverenitet tretiraju kao arhitektonsku odluku, ne kao naknadnu proveru usklađenosti. Sistem se od starta projektuje tako da modeli rade na infrastrukturi pod kontrolom organizacije, u sopstvenom okruženju, sa pristupom koji se odobrava po njenim pravilima. Time pre starta otpada čitava klasa rizika zbog koje se projekti kasnije gase.

Treće, i najvažnije: projekat se vodi iz jedne tačke.

Tržište je danas organizovano tako da se strategija, softver, modeli i infrastruktura nabavljaju od

Vreme: 07.07.2026 11:41

Medij: bizportal.rs

Link: <https://bizportal.rs/biz-lifestyle/101069134/ko-je-odgovoran-za-uspeh-ai-projekta.html>

Autori: Nina Stojanović

Teme: Deloitte

Naslov: Ko je odgovoran za uspeh AI projekta?

različitih vendora, i nijedan od tih učesnika po prirodi svog ugovora ne vidi celinu.

Uspešne organizacije zato tu ulogu svesno uspostavljaju. Projekat od strateške odluke do infrastrukture vodi se iz jedne tačke, koja se meri rezultatom, a ne isporukom faze.

Zašto je vlasništvo nad AI projektom ključno?

Gartnerovih 40 odsto zato nije presuda veštačkoj inteligenciji. To je izmerena cena projekata bez vlasnika celine.

Organizacije koje su to pitanje rešile pre starta biće na drugoj strani statistike: tamo gde AI nije eksperiment, nego deo svakodnevnog posla.

BONUS KLIP Pogledajte vesti o EXPO2027:

Za najnovije biznis vesti iz Srbije i sveta, pratite nas na Tiktoku , Fejsbuku i na našoj Instagram stranici .

